

Posudek školitele na disertační práci Gabriely Urbánkové

Osobnostní rysy chování hraboše polního: Jejich behaviorální plasticita a vliv na rozmnožování

S Gabrielou Urbánkovou jsem v kontaktu od jejího bakalářského studia. Od samého začátku zapadla do skupiny zkoumající osobnostní rysy hrabošů a měla talent vstřebávat jen to nejlepší od starších kolegyně Petry Lantové a Kláry Šíchové. Zatímco spolupráce s oběma zmiňovanými procházela občas určitými komplikacemi, Gabriela byla velmi komunikativní, pracovitá a nezdolná, což se projevilo vícekrát např. při zakopávání mnoha desítek padacích pastí na hraboše pozdě do noci. Dalším jejím výrazným rysem je také schopnost pracovat se zvířaty bez zbytečných afektů, racionálně a adekvátně situaci. Po odchodu Lantové a Šíchové byla pilířem realizace drtivé většiny našich experimentů. Spolu s více technicky zaměřenou Nellou Mladěnkovou to bylo jádro skupiny, které bylo schopno připravovat a prakticky vést bakalářské i magisterské práce. Gabriela s Nellou se také pravidelně účastnily mnoha zoologických setkání, např. Zoologických dnů nebo i mezinárodních konferencí (R&S Lisbon, Behaviour Newcastle 2013), kde jsme s dalšími našimi studenty vytvářely jednu z nejpočetnějších pracovních skupin.

Gabriela navazovala na studie osobnostních rysů svých předchůdkyň velmi systematicky. Nejprve využila získaných poznatků a zkušeností s OF testem ve své magisterské práci a pak připravila také nové testování zvířat v testech „Elevated Plus Maze“ a ve „Phenotyper“ boxu. Při publikování magisterské práce došlo k určitým disharmoniím s dalšími členy kolektivu, a tak po čase jsme se Gabrielou rozhodli pro vlastní formát sdělení založený na více behaviorálních parametrech než jen na překonané vzdálenosti. Oponenti ale odmítli užití PCA, a tak jsme se postupně propracovali k využití lineárních modelů u přímo pozorovaných behaviorálních parametrů a snažili jsme se vyhodnotit jejich konzistenci a plasticitu. Oproti předpokladům jsme v první studii museli konstatovat spíše stabilitu osobnostních rysů sledovaných parametrů. Druhá studie pak již byla od samého začátku zpracována a hodnocena tímto přístupem, a přinesla zásadní poznatek o kompenzaci či plasticitě krajních (extrémních) hodnot osobnostních rysů, a tedy o určité konvergenci extrémních osobnostních rysů po několikadenním pobytu ve známém prostoru. Především tato druhá studie již po pár měsících přinesla slušný ohlas formou nabídek redigovat v časopisech speciálně zaměřená čísla nebo nabídek na pozvané přednášky. Třetí studie (zatím rukopis) pak ukázala, že podobnost motorických dovedností, které se odrážejí při testech v uběhnuté dráze, mohou mít vliv na úspěšnost rozmnožování. V současnosti probíhá oponentní řízení v časopise Mammal Research.

Spolupráce s Gabrielou Urbánkovou byla výborná v její stabilitě. Nikdy nedošlo k rozvolnění vazeb jako v případě dvou předchozích doktorandek, i když jsme se delší dobu přímo neviděli. Když jsem začínal s poněkud svéhlavou Lantovou, rozhodně mně nenapadlo, kam až nás studie osobnostních rysů přivedou, a teď musím zpětně konstatovat, že byly získány velmi inspirující užitečné poznatky a že jsem měl na zmíněná tři děvčata, přes určité výhrady, velké štěstí. A u Gabči to platí dvojnásob.

Gabriela Urbánková, i když se nevydala na akademickou dráhu, tak zůstává ve velmi těsném intenzivním spojení se zvířaty ve veterinární ambulanci. Tam nepochybně problematiku personality zúročí víc než kdekoliv jinde. K nadcházející obhajobě ji držím palce, a předkládanou disertaci vřele doporučuji k obhajobě.

V Č. B. 27. 11. 2021

prof. RNDr. F. Sedláček, CSc.